

TE FARE TAUHITI NUI
MAISON DE LA CULTURE

- TATA'URA'A PĀPA'IRAA 'ĀRERE - CONCOURS D'ÉCRITURE ÉDITION 2023

CATÉGORIE : 'Ārere ava tau

RIMA 'Ī

I te hitira'a mahana, te parahi ra vau i roto i te 'āua, i raro a'e i te tumu 'uru 'e te māta'ita'i noa ra vau i te 'iriātai. Mea ātea. E aha tō muri mai ?

Teie tumu 'uru 'o tā 'orua i tanu nō te pūfenua a tō'u māmā, te ti'a noa ā 'oia mai te hō'ē tīa'i i rōpū o teie fenua o tā mātou i fana'o i teienei. Mai terā rā tau, 'ua tupu 'e 'ua horo'a 'ona i te mā'a nō te ta'ato'ara'a o te 'utuāfare i muri mai, nō te mau 'ōro'a ta'a'ē 'e nō te mau mahana tāta'itahi. 'Ia toro i tō'u tari'a, te fa'aro'o ra vau ia 'orua, māmā'ū 'e 'o pāpā'ū, o tei tūpa'ipa'i i te pōpoi 'e te ko'ehi. E 'ūtē te vārua !'Auē te ta'i navenave o tā 'orua pāta'uta'u, 'auē te ta'i navenave o tō 'orua reo. Nō te fenua mātuaita mai tō'u māmā rū'au e 'ua 'ite 'ona i te faufa'a o te fenua o te vai noa ā i roto i tō 'ōpū feti'i.

« 'Eiaha 'outou e ho'o atu i teie fenua ! », te parau fa'auera'a a tō'u nā metua rū'au. 'Ua mo'e rāua hou 'a tupu ai i te hō'ē 'ohipa mana'o 'ore. I te hō'ē mahana, 'ua 'ōpua te tuahine teina a tō'u māmā e fa'aru'e 'ona i te fenua 'āi'a nō te fano atu i te fenua farāni. E tāne farāni o tāna i fārerei i roto i te hō'ē fare inura'a i Pape'ete. 'Ua hina'aro 'ona i tāna tuha'a moni o teie fenua. 'Ua tupu te 'āmahamaha i roto ia rātou. 'Ua tāparuparu tōna mau tuahine 'e tu'āne iāna 'ia parahi 'e 'ia feruri māite. E upo'o 'eta'eta 'ona, 'aita iho ā 'ona i fa'atura i te parau a māmā'ū 'e 'o pāpā'ū. Nā tōna tu'āne matahiapo i ho'o atu i tōna tuha'a fenua 'e 'ua mo'e 'ona i'ō 'e te moni. 'Aita 'ona i ho'i mai i te fenua 'āi'a. I te hō'ē mahana, 'ua tau mai tāna tamari'i e piti nō te fārerei i te 'ōpū feti'i 'e nō te 'ite ato'a i tō rāua faufa'a. 'Ua ho'i atu ra rāua i'ō 'e tō rāua riri 'e te amuamu i tō rāua metua vahine.

Teie tumu 'uru 'o tā 'orua i tanu nō te pūfenua a tō'u māmā, te horo'a noa ā 'oia i te mā'a 'e te rā'au nō te rāpa'au i te ma'i hota, i te ma'i ahopau 'e i te ma'i he'a nō te 'aiū. Te 'ōmou 'uru, te hī'ata 'uru 'e te 'ōmo'o 'uru tōna faufa'a. Pāpāhia, tīti'a 'e 'a inu atu ai. Te fare rā'au i roto noa i te 'āua, te fa'a, i uta 'e i tātahi. 'Ua 'ī tō 'orua rima i te 'ite, 'ua 'ī tō 'orua rima i te aroha.

I te vāhi haumārū, te 'ite ra vau i tō'ū māmā o tei hāmani i te mono'i puahi. E vahine rima here 'oia mai tōna 'āpīra'a. I roto i tōna 'apu rima, 'ua hotu te ora, te 'utuāfare 'e te peu tumu 'o tāna i fana'o māoti tōna nā metua pa'ari. E tiare tahiti tōna poe i te mau mahana ato'a. Te tumu tiare tahiti, tā'u ia tumu. 'Ia ahiahi, e tuihei tāna 'ohipa nō te fāri'i i te mau mānihini aore ra nō māmā Maria o tāna e fārerei i te fare purera'a. E pūpū ato'a 'ona i teie hei a tō'u pāpā o tei pohe 'e terā ma'i māriri 'āi māhāhā. 'Aita ho'i 'ona e ta'ata puhipuhi i te 'ava'ava terā ra 'ua rave 'ona i te 'ohipa i'ō. E vahine itoito tō'u māmā.

I tōna 'āpīra'a, i te tau tano, 'ua haere 'ona 'e tōna mau feti'i e 'ōhiti i te taofe i roto i te fa'a. E vāhi ātea, e mamae te 'āvae ; e 'ohipa taiā, e mamae te manimani rima. 'Aita e pere'o'o, e pua'ahorofenua ra ; 'aita e mātini, e fa'aitoito ra. Nā hea atu pa'i ia ! 'A fa'a'oroma'i, 'a rohi 'e 'a

ha'api'i. 'Ia tauahi au ia na, te hau'a nei au i te no'ano'a o te tiare 'e te taofe, te hau'a nei au i te aroha 'e i te 'ā'au horo'a. 'Ua paruparu te tino 'e 'ua mi'omi'o tōna nā rima. 'Are'a te hōhoa mata ra, e mea 'oa'oa noa. 'Ua mo'e tōna hau'a i teie nei mahana.

I mua ia'u, te vai ra te 'iriātai. 'E'ere i mea ātea. E aha tō muri mai ?

Te hi'o nei au i tō'u nā 'apu rima, 'ua paruparu 'e 'ua mi'omi'o ato'a. Te ha'amana'o nei au i te firira'a rouru a tō'u tamāhine 'e te taurumira'a a tō'u mau tama 'e te mono'i 'e te mau rā'au parai ato'a o tā'u i hāmani.

Te hi'o nei au i tō'u nā 'apu rima, 'ua paruparu 'e 'ua mi'omi'o ato'a. Nā rāua e pā'i i tā'u mau tamari'i 'ia 'ore rātou e fa'aro'o aore ra 'ia 'ore rātou e fa'atura ia'u. E ture i roto i te fare, 'a auraro nō te maita'i o te orara'a. I teie nei mahana, 'ua pa'ari rātou 'e 'ua rave ato'a rātou i te 'ohipa. 'Aita rātou e ha'aparuparu ia rātou noa atu te mau fifi i mua ia rātou.

Te hi'o nei au i tō'u nā 'apu rima. 'Ua pa'ari i te 'ohipa tanura'a mā'a, 'ua pa'apa'a i te mahana 'i te 'ohipa 'atu'atu i te fa'a'apu 'e 'ua paruparu i te 'ohipa tāmāra'a fare.

'Ua taha te mahana, i roto i tō'u nā 'apu rima, e manimani rima na'ina'i o tā'u i tape'a mai. Ananahi, e 'ōro'a ta'a'ē iō mātou, e tanura'a pūfenua o teie 'āiū. Hō'ē tuha'a o tōna pūfenua, i piha'iho o te tumu 'uru tanuhia e tō'u nā metua rū'au, te piti, i roto o te rua o te tumu ha'ari 'ere'ere 'e te toru o te tuha'a, i roto i te moana.

'Ua mo'e te iriātai.

Raina DUCHEK